

ทำอย่างไร...

ที่จะคิดขั้นสูงเป็น เล่มที่ 3

“ลองเอาไปใช้ดู”

“คิดขั้นสูง เพิ่มพูนปัญญา และความดี”

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปิณฑนานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล ธนะโสภณ

รองศาสตราจารย์ ดร.มธุรส จงชัยกิจ

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด ผู้วิจัยร่วม

ชุดฝึกทักษะ
การคิดขั้นสูงสำหรับครู ชุดที่ 2

ทำอย่างไรที่จะคิดขั้นสูงเป็น เล่มที่ 3

“ลองเอาไปใช้ดู”

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.นาตยา ปิณฑนานนท์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล ธนะโสภณ

รองศาสตราจารย์ ดร.มธุรส จงชัยกิจ

บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด ผู้จัดพิมพ์

ทำอย่างไรที่จะคิดขั้นสูง เป็น เล่มที่ 3

“ลองเอาไปใช้ดู”

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
นิตยา ปิณฑานนท์.

ทำอย่างไรที่จะคิดขั้นสูงเป็น เล่มที่ 3 “ลองเอาไปใช้ดู”.

--กรุงเทพฯ : แม็ค, 2555.

80 หน้า.--(ทักษะการคิดขั้นสูง)

1. ความคิดและการคิด. I. สมถวิล ณะโสภณ, ผู้แต่งร่วม. II. มธุรส
จชัยกิจ, ผู้แต่งร่วม, II ชื่อเรื่อง.

153.42

ISBN 978-616-274-066-4

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

MAC | MAC EDUCATION

การสั่งซื้อ

บริษัท แม็คเอดูเคชั่น จำกัด

สำนักงานติ่งจ่าย **โปรเซสลาดพร้าว** ในนาม **บริษัท สำนักพิมพ์แม็ค จำกัด**

เลขที่ 9/99 อาคารแม็ค ซอยลาดพร้าว 38 ถนนลาดพร้าว แขวงจันทระเกษม

เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

☎ : 0-2938-2022-7 FAX : 0-2938-2028

www.MACeducation.com

ราคาจำหน่าย

: 75 บาท

สงวนลิขสิทธิ์

: มีนาคม 2555

พิมพ์ที่

: บริษัท แพลนพรินต์ติ้ง จำกัด

(สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามลอกเลียน ไม่ว่าจะเป็นส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ นอกจากจะได้รับอนุญาต)

คำแนะนำ

การใช้ชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูง

ชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครูนี้ เป็นผลงานจากโครงการวิจัย เรื่อง **การพัฒนาชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงสำหรับครู เพื่อเพิ่มศักยภาพในการสอนคิดวิเคราะห์แก่ผู้เรียน** ซึ่งคณะผู้เขียนได้รับการสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 คณะผู้เขียนขอขอบพระคุณ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ชุดฝึกทักษะการคิดขั้นสูงนี้ เป็นชุดฝึกสำหรับครูไว้ใช้ศึกษา ทดลอง ฝึกหัดด้วยตนเอง ภายในชุดฝึกจะนำเสนอความรู้เกี่ยวกับ**ลักษณะ ธรรมชาติของทักษะการคิดขั้นสูง การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินทักษะการคิดขั้นสูงของผู้เรียน** แบ่งออกเป็น 3 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 “รู้มัย ทักษะการคิดขั้นสูง เป็นยังไง”

ประกอบด้วย 4 เรื่องย่อย ได้แก่

เรื่องที่ 1.1 “รู้มัย ทักษะการคิด เป็นอย่างไร”

เรื่องที่ 1.2 “อย่างไรที่เรียกว่า คิดขั้นสูง”

เรื่องที่ 1.3 “รู้จัก Bloom’s Taxonomy หรือเปล่า”

เรื่องที่ 1.4 “พุทธิพิสัย เจตพิสัย และทักษะพิสัย เกี่ยวข้องกันมัย”

ชุดที่ 2 “ทำอะไรที่จะคิดขั้นสูงเป็น”

ประกอบด้วย 6 เรื่องย่อย และบทส่งท้ายที่เป็นบทสรุป ได้แก่

เรื่องที่ 2.1 “รับรู้ให้เป็น”

เรื่องที่ 2.2 “เข้าใจให้ได้”

เรื่องที่ 2.3 “ลองเอาไปใช้ดู”

เรื่องที่ 2.4 “แยกแยะเป็นมัย”

เรื่องที่ 2.5 “ดีหรือไม่ดี”

เรื่องที่ 2.6 “คิดใหม่ได้เอง”

“บทส่งท้าย”

ชุดที่ 3 “ประเมินการคิดขั้นสูงอย่างไร”

ประกอบด้วย 5 เรื่องย่อย ได้แก่

เรื่องที่ 3.1 “มารู้จักข้อสอบคิดกัน : ประเมินด้วยปณัยหลายตัวเลือก”

เรื่องที่ 3.2 “มารู้จักข้อสอบคิดกัน : ประเมินด้วยอัตนัย”

เรื่องที่ 3.3 “มอบหมายงานเพื่อประเมินคิด”

เรื่องที่ 3.4 “วางแผนการประเมินคิด”

เรื่องที่ 3.5 “ตัดสินผลการประเมิน”

การนำชุดฝึกไปใช้

1. จะสอนคิด ต้องเข้าใจก่อน

ควรทำความเข้าใจในธรรมชาติของทักษะการคิดขั้นสูงก่อน จากการ
ศึกษาเอกสารชุดที่ 1 เราจะสอนและทำได้ดีในสิ่งที่เรามีความเข้าใจ

2. จะสอนคิด จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องให้ผู้เรียนคิดได้ คิดเป็น

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญของครู
เอกสารชุดที่ 2 สามารถช่วยท่านได้เป็นอย่างดี

หัวใจของการสอน คือครูทุกคนจะต้องจัดเตรียมแผนการสอน
หรือแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นการเตรียมล่วงหน้าว่าครูจะสอนอะไร
สอนไปเพื่ออะไร จะสอนอย่างไร ใช้สื่อการเรียนการสอนอะไร และจะประเมิน
อย่างไร

เมื่อกำหนดแล้วว่าจะสอนอะไร การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน จะเริ่มต้นที่**เป้าหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้**ที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในการคิด คิดอะไร คิดอย่างไร และจะรู้ได้อย่างไรว่าผู้เรียนคิดเป็น

ดังนั้น การวางจุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิด ซึ่งมีการคิดอยู่หลายระดับ จากง่าย ๆ สู่ การคิดที่ซับซ้อนขึ้น การเรียนการสอนในครั้งหนึ่งๆ สามารถผสมผสานทักษะ การคิดเหล่านี้ ร้อยเรียงกันไปสู่เป้าหมายของการเรียนรู้ตามที่ต้องการ โดยท่าน**สามารถนำทักษะการคิดระดับต่างๆ ซึ่งภายในจะมีตัวอย่างทักษะ ย่อยๆ มากมายในเอกสารชุดที่ 2 มาตั้งเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้จัดเรียง ลำดับ**ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ให้กับผู้เรียนได้

3. จะสอนคิด กิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนต้องส่งเสริม ให้ได้คิด

การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ หรือแผนการสอน ยังต้องคำนึง ถึงการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดทำสื่อที่จะนำมาใช้ ประกอบในการเรียนการสอนที่สอดคล้อง และสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการได้ด้วย สื่อการเรียนการสอนมีอยู่มากมาย หลายชนิด สื่อที่เป็นแบบฝึก ใบงาน หรือที่เรียกว่า worksheet เป็นสื่อ ที่ลงทุนน้อย ไม่สิ้นเปลือง สามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกเพศ ทุกวัย และทุกสภาพ โรงเรียน ไม่ว่าจะมีความพร้อมเป็นอย่างไร สื่อประเภทนี้ยังรักษาง่าย ไม่เป็นภาระในการดูแล และการใช้พื้นที่ในการจัดเก็บ ครูมีความคุ้นเคยกับ สื่อประเภทนี้กันทุกคน แม้ว่าครูจะใช้กันมาก แต่จะหา worksheet ใบงาน ที่มีคุณภาพ ส่งเสริม พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงให้แก่ผู้เรียนยังมีค่อนข้าง น้อยมาก **เอกสารชุดที่ 2 จะทำให้ท่านได้เห็นตัวอย่างแบบฝึกที่ส่งเสริม ทักษะการคิดแบบต่างๆ ที่ท่านสามารถนำไปสร้างเป็นของตนเองได้**

ยิ่งไปกว่านั้น worksheet ใบงานเหล่านี้มิได้มีสถานะเป็นเพียง “สื่อ” เท่านั้น แต่ยังทำให้ท่านสามารถใช้ worksheet ใบงาน ในการเดินเรื่องเป็น กิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเป็นลำดับ ตามกระบวนการเรียนรู้เรื่อง หนึ่ง ๆ ที่ท่านสอนอยู่ จนทำให้ท่านสามารถเขียนแผนการสอนได้อย่างง่าย ๆ กระทัดรัด มองเห็นภาพการเรียนการสอนที่เรียงลำดับและเป็นรูปธรรม ด้วยการลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน จากการลำดับการใช้ worksheet ใบงานแต่ละชุดๆ ร้อยเรียงไปจนจบกระบวนการเรียนรู้ได้

4. จะสอนคิด ต้องประเมินว่าผู้เรียนคิดได้ คิดเป็น หรือไม่ อย่างไร

งานครูจะสมบูรณ์ไม่ได้เลย ถ้าขาดการประเมินผลผู้เรียน เราก็ไม่สามารถจะทราบได้ว่า ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ มีความรู้ ความสามารถในการคิดตามที่เรามุ่งหวังไว้หรือไม่ **เอกสารชุดที่ 3** จะช่วยท่านได้

การออกแบบกิจกรรมการประเมินความสามารถในการคิดของผู้เรียน สามารถทำได้ทั้งการประเมินด้วยข้อเขียน เป็นแบบทดสอบปรนัยหรือ อัตนัย และการประเมินด้วยการมอบหมายงานให้ปฏิบัติที่เป็นงานที่ส่งเสริมการใช้ศักยภาพในการคิดมาทำงาน การออกแบบกิจกรรมการประเมิน เหล่านี้ทำอย่างไร แล้วเราต้องมีการวางแผนการประเมินอย่างไร ประเมินแล้ว จะพิจารณาตัดสินผลการประเมินผู้เรียนอย่างไร เหล่านี้ **ท่านจะพบตัวอย่าง ที่เป็นรูปธรรมที่ท่านสามารถนำไปดัดแปลง ดัดแปลง ใช้เป็นของตนเอง ได้จากเอกสารชุดที่ 3 นี้**

ครูที่คิดเก่ง คือครูที่สามารถทำให้ผู้เรียนคิดเก่งด้วย หวังว่าชุดฝึกนี้ จะเป็นประโยชน์ให้ท่านนำไปทำให้ลูกศิษย์เก่งคิดนะคะ

รศ. ดร.นาตยา ปลัณธนานนท์

รศ. ดร.สมถวิล ธนะโสภณ

รศ. ดร.มธุรส จังชัยกิจ

สิงหาคม 2553